

Danuše Nerudová

- **Je finanční pomoc ze strany evropských institucí efektivní? Do jaké míry si Česko dokáže poradit bez ní?**

Tato krize jasně ukázala, že malá otevřená ekonomika ležící ve středu Evropy jasně potřebuje být součástí širšího uskupení, ať již Evropské unie nebo NATO. Domnívám se, že finanční pomoc ze strany Evropské unie efektivní je. Problém ovšem je, že oči veřejnosti i novinářů se v první řadě upírají na pomoc národních vlád, a tedy i té české. Dovolte mi tedy učinit výčet alespoň té nejdůležitější podpory. Česká republika například získala 25 mld Kč z investičního fondu, který je tvořen z převážné většiny nevyčerpanými penězi na kohezní politiku. Velmi rychle Evropská unie schválila České republice rozvolnění pravidel finanční podpory, které umožňuje úvěrovat podnikatelské subjekty. Celý program COVID II byl financován z evropských strukturálních fondů. Evropská komise taktéž velmi rychle vytvořila unijní zásobu roušek a plicních ventilátorů a jejich nákup financovala z 90%. Taktéž byl vytvořen dočasný program SURE k podpoře pracovních míst v Evropské unii s celkovou alokací 100 mld EUR. A v neposlední řadě Evropská unie velmi úspěšně realizovala celosvětovou dárcovskou konferenci na vývoj vakcíny proti Covid s rámcem 7,5 mld EUR.

- **Jak důležité je ekonomické oživení eurozóny, či některé její části, pro vývoj české ekonomiky?**

Ekonomika České republiky je spjata s Německem. Oživení eurozóny, jehož je Německo součástí, je pro nás velmi důležité. Ráda bych ovšem upozornila, že Česká republika by neměla být v roli free ridera a neměla by se spoléhat, že německý program na podporu ekonomiky vyřeší ekonomiku naši. Dostáváme se do druhé fáze krize, kdy jsme zažehnali krizi ve zdravotnickém systému a pomalu otevíráme ekonomiku. Česká vláda by tedy již měla přijít se střednědobým programem podpory udržitelného hospodářského růstu.

- **Daří se Česku ekonomickou pomoc z evropského rozpočtu dobře využít? Znáte konkrétní příklady dobrého využití?**

Pokud bychom za příklad pomoci vzali COVID II placený ze strukturálních fondů, tak bohužel ne, a to díky české „neefektivní“ realizaci. Tento program administrovala ČMRZB, která měla pouze omezenou kapacitu, a tak vyřízení žádostí trvalo pro řadu žadatelů skoro měsíc. Některé subjekty se díky tomu dostávaly do existenčních problémů.

- **Co by mělo Česko mít jako prioritu při vyjednávání o víceletém finančním rámci EU na roky 2021 - 2027 vzhledem k aktuálnímu souběhu několika ohrožení (mj. pandemie, ekonomická recese, rekordní sucha a klimatické změny, imigrační tlaky z Blízkého Východu a Afriky)?**

Česká republika by hlavně měla opustit pozici nesmyslného počítání čisté finanční pozice. Přínosy členství v Evropské unii totiž nejsou jen finanční, ale třeba i bezpečnostní. Koneckonců, největším přínosem Evropské unie je to, že na jejím území nebyla již 75 let válka, a to samo o sobě má cenu nevyčísitelnou. Měli bychom se tedy postavit na stranu stoupců reformy kohezní politiky a zaměřit se na ty oblasti, ve kterých kulháme – tj. např. realizaci strukturálních

reforem. Ono „přesycení“ z kohezní politiky nás totiž vůbec nemotivuje k celoevropské soutěži centrálních programů, kde dlouhodobě získáváme bídná necelá 3%.

- **Je nutné odložit kvůli recesi cestu k uhlíkové neutralitě EU?**

Osobně se domnívám, že právě tato krize by měla být impulsem k tomu, abychom začali investovat chytře, tedy do technologií šetrných k životnímu prostředí. Evropská unie by neměla ustupovat ze svých dlouhodobých cílů, tato krize je pouze dílčí epizodou na cestě k jejich realizaci. I Česká republika má možnost se z krize „proinvestovat“ např. realizací adaptačních opatření v boji se suchem nebo změnou energetické politiky.